

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **M. Ż.**,
skazanego z art. 212 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, w dniu 14 stycznia 2026 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie
z dnia 10 lipca 2025 r., sygn. akt VII Ka 144/25,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie
z dnia 20 grudnia 2024 r., sygn. akt II K 10/24,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć skazanego;**
- 3. zasądzić od skazanego M. Ż. na rzecz oskarżycielki prywatnej J. S. kwotę 300 złotych tytułem zwrotu uzasadnionych wydatków strony za dokonanie czynności w postępowaniu kasacyjnym przez jej pełnomocnika ustanowionego z wyboru.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

M.Ż. wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 20 grudnia 2024 r., sygn. akt II K 10/24, został uznany za winnego tego, że na przełomie kwietnia i maja 2023 roku w piśmie skierowanym do Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...], Ministerstwa Sprawiedliwości Departament [...], Prokuratury Rejonowej w [...] oraz Prokuratury Okręgowej w [...], pomówił J. S. jako radcę prawnego o postępowanie polegające na popełnieniu przestępstwa poświadczenia nieprawdy w fakturach, które prowadzić miało do zaniżania należności publicznoprawnych: składaniu fałszywych zeznań; posługiwaniu się z premedytacją sfałszowanym dokumentem; doprowadzeniu M. Ż. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem; posiadaniu statusu osoby podejrzanej, które - przed organami i pracownikami Okręgowej Izby radców Prawnych w [...], Ministrem Sprawiedliwości oraz pracownikami Ministerstwa Sprawiedliwości, prokuratorami i pracownikami Prokuratury Rejonowej w [...] oraz Prokuratury Okręgowej w [...] – mogło narazić ją na utratę zaufania potrzebnego dla wykonywania przez nią zawodu zaufania publicznego,

tj. przestępstwa z art. 212 § 1 k.k., z który wymierzono mu karę 50 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł. Ponadto, na podstawie art. 212 § 3 k.k. orzeczono wobec oskarżonego nawiązkę w wysokości 10000 zł na rzecz P..

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który – podnosząc zarzuty obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia (art. 7 k.p.k.), błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść tego orzeczenia oraz wskazując na rażącą niewspółmierność kary grzywny oraz nawiązki – wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie obniżenie kary grzywny oraz nawiązki.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 10 lipca 2025 r., sygn. akt VII Ka 144/25, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w opisie czynu przypisanego w miejsce adresata pisma – Prokuratury Rejonowej w [...] ustalił Prokuratorę Rejonową w [...] i karę grzywny złagodził poprzez ustalenie wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych. Ponadto obniżył nawiązkę, ustalając jej wysokość na kwotę 5000 zł. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony kasacją przez obrońcę skazanego, który podniósł następujące zarzuty:

1. rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, stanowiącą jednocześnie bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., a to naruszenie przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, VI Wydział Karny Odwoławczy przepisu art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez niezauważenie i niewzięcie pod uwagę przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, VI Wydział Karny Odwoławczy, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia, bezwzględnej przyczyny odwoławczej polegającej na braku skargi uprawnionego oskarżyciela, a co wynika z faktu, iż prywatnym aktem oskarżenia nie zarzucono w treści zarzutu znamion przestępstwa z art. 212 k.k., toteż nie było możliwe skazanie oskarżonego za to przestępstwo,

2. rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, stanowiącą jednocześnie bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., a to naruszenie przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, VI Wydział Karny Odwoławczy przepisu art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. poprzez niezauważenie i niewzięcie pod uwagę przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, VI Wydział Karny Odwoławczy, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia, bezwzględnej przyczyny odwoławczej polegającej na innej okoliczności wyłączającej ściganie, a mianowicie okoliczności, iż pokrzywdzona powołując się na tajemnicę zawodową odmówiła przedstawienia jednego dokumentu, który pozwoliłby rozwiać wątpliwości co do motywacji oskarżonego, a mianowicie umowy rzekomo przez oskarżonego podpisanej (zatem w tym przypadku zdaniem oskarżonego tajemnica zawodowa nie obowiązywała, bo była to umowa z samym oskarżonym, który wyrażał zgodę na jej ujawnienie, a ponadto i tak jej treść w formie kserokopii była już jawna), a który to podpis oskarżony nadal kwestionuje, co uniemożliwiło rzetelne zbadanie sprawy, w tym np. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu badania pisma ręcznego, co było istotne z punktu widzenia badania zamiaru (co potwierdza prywatna ekspertyza dołączona do kasacji, która

potwierdza, że to nie on naniósł tenże podpis), uniemożliwiając oskarżonemu jednocześnie jego obronę poprzez jednostronne limitowanie możliwości, co w ocenie obrony stanowiło inną okoliczność wyłączającą ściganie.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, z uwagi na to, że skazanie było oczywiście niesłuszne, względnie przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Olsztynie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Lektura zarzutów kasacyjnych sprawia wrażenie, że zostały one ujęte jako tzw. bezwzględne przyczyny odwoławcze jedynie pozornie, z uwagi na ograniczenia podstaw kasacji w niniejszej sprawie, w której nie orzeczono bezwzględnej kary pozbawienia wolności (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 2 k.p.k.).

Odnosząc się do pierwszego zarzutu należy przypomnieć obrońcy skazanego, że opis czynu zarzucanego w akcie oskarżenia wiąże sąd jedynie w zakresie ram zdarzenia historycznego będącego przedmiotem zarzutów, zaś sąd ten – w przypadku wydania wyroku uznającego winę oskarżonego – ma swobodę zarówno w formułowaniu opisu czynu przypisanego, jak i jego kwalifikacji prawnej. W przypadku stwierdzenia wadliwości opisu czynu zaproponowanego przez oskarżyciela sąd ma obowiązek dokonać stosownej korekty.

Trzeba też podkreślić, że proces karny nie jest procesem formułkowym i zarówno opis czynu przypisanego, jak i tym bardziej opis czynu zarzucanego nie musi zawsze wiernie, tj. literalnie odzwierciedlać treści znamion czynu zabronionego. W rozpoznawanej sprawie znamieniem czynności wykonawczej przypisanego M. Ż. przestępstwa było „pomówienie”, które w literaturze prawa karnego interpretuje się jako „oskarżanie, zarzucanie, przypisywanie, posądzanie, podejrzewanie o postępowanie lub właściwości negatywnie rzutujące na ocenę podmiotu, mające charakter poniżający w opinii publicznej, podrywający zaufanie

społeczne” (l. Zgoliński, w: *Kodeks karny. Komentarz*, red. V. Konarska-Wrzosek, Warszawa 2023, teza 3 do art. 212). Niezależnie zatem od niewiążącego charakteru opisu czynu zarzucanego posłużenie się zatem w prywatnym akcie oskarżenia sformułowaniem „fałszywie oskarżył” odzwierciedlało istotę czynu, którego dopuścił się skazany i z tego względu nie sposób uznać go za wadliwe, nawet gdyby sąd orzekający powielił ten zwrot w sentencji wyroku.

Ewidentnie chybiony jest również drugi zarzut, albowiem w żadnym razie nie wpisuje się on w negatywną przesłankę procesową określoną w art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. Należy podkreślić, że okoliczności, o których mowa w ww. przepisie mają charakter formalno-prawny, zazwyczaj wynikają z określonej instytucji prawa (np. amnestia, abolicja) i z pewnością nie są związane z przebiegiem postępowania dowodowego. Nie sposób też w ogóle mówić o jakiegokolwiek obrazie prawa, która miałaby polegać na powołaniu się przez radcę prawnego na wiążącą go tajemnicę zawodową. Taka postawa stanowi bowiem realizację ustawowego obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 3 ustawy o radcach prawnych i znajduje oparcie w przepisie art. 180 § 2 k.p.k.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążając M. Ż.. O wysokości zasądzonych od skazanego na rzecz oskarżycielki prywatnej uzasadnionych wydatków strony za dokonanie czynności w postępowaniu kasacyjnym przez jej pełnomocnika orzeczono na podstawie § 11 ust. 2 pkt 5 w zw. § 12 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U.2026.118).

[J.J.]

[r.g.]

